

સમય : 3 કલાક

સૂચના : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 5 પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) દરેક મુખ્ય પ્રશ્ન નવા પાના ઉપરથી શરૂ કરવો અને મુખ્ય પ્રશ્નના તમામ પેટા પ્રશ્ન સાથે લખવા.

પ્રશ્ન-1 મુદ્દાસર જવાબ આપો. કોઈ પણ ત્રણ (200થી 250 શબ્દોમાં) (24)

1. 'કુમાર સંભવમ્' મહાકાવ્યનો ટૂંક પરિચય આપી તેમાં આવતો 'મદન દહન' પ્રસંગ વિસ્તાર પૂર્વક સમજાવો.
2. મહાકવિ ભાસનો જીવન પરીચય આપી 'ઊરુમજ્જમ્' અને પ્રતિમાનાટકમ્ નું કથાનક લખો.
3. ધર્મના દસ લક્ષણો વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો.
4. સંસ્કૃત ભાષાની ઉપયોગીતા અને મહત્વ સમજાવો.
5. 'મૃચ્છકટિકમ્' નું કથાનક ચર્ચા કરો.

(24)
(24)

પ્રશ્ન-2 માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો. કોઈ પણ ચાર (150 થી 200 શબ્દોમાં)

1. અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્ નાટકનું કથાવસ્તુ ટૂંકમાં સમજાવી શકુન્તલા પ્રત્યાખ્યાનમ્ પ્રસંગ વિસ્તૃત વર્ણવો.
2. 'પુત્તલિકા પરીક્ષા' વાર્તા અને તેના દ્વારા મળતો બોધ લખો.
3. સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો :- યક્ષ - યુધિષ્ઠિરનો સંવાદ
4. પંચતંત્રના રચયિતાનું નામ દર્શાવી કૃતિની વિશેષતા દર્શાવી પાંચતંત્રોનો પરિચય આપો.
5. 'સન્તિ મે ગુરુર્વા રાજન' પદ્યનો આધાર લઈ દત્તાત્રેયને ગુરુઓ પાસેથી મળેલ બોધ જણાવો.
6. વર્ગખંડ કાર્યમાં એક સંસ્કૃત શિક્ષક તરીકેની ભૂમિકામાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

પ્રશ્ન-3 માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો. કોઈ પણ પાંચ (100 થી 150 શબ્દોમાં) (20)

1. "કિં વૈદ્યને પ્રયોજનમ્" માં કવિએ આહાર અને વ્યાયામ વિશે જે કહ્યું છે તેનું વિગતે વર્ણન કરો.
2. ચાર વિદ્યાઓનું કૌટિલ્યએ કરેલું વર્ણન અને તેની ઉપયોગિતા સમજાવો.
3. "નનુ વર્ણિતોઽસિ" નાટકમાં વ્યક્ત થતો હાસ્યરસ તમારા શબ્દોમાં લખો.
4. 'સુભાષિત મધુબિન્દવઃ' પદ્યને આધારે તેજસ્વીનું મહત્વ.
5. અવ્યાપાર - વ્યાપાર ન્યાયઃ - ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
6. 'एक कर्महीनपति प्रतिदिनं लआधिकाः याचकाः' પંક્તિની સસંદર્ભ સમજૂતી આપો.
7. આર્યા છંદનું લક્ષણ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો.

(20)

1. શિખરીણી છંદ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
2. વ્યાજસ્તુતિ અલંકારનું લક્ષણ અને ઉદાહરણ આપો.

3. સંસ્કૃત વિષય શિક્ષણ પદ્ધતિમાં કથનનું મહત્વ સમજાવો.
4. નાટકને પંચમ વેદ કેમ કહ્યો છે ?
5. માલિની છંદના પ્રત્યેક ચરણમાં કેટલા અક્ષર હોય છે ? અને કેટલા અક્ષરે યતિ આવે છે ? જાનમ દાખલ
6. અલંકારના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા - કયા ?
7. વરાહમિહિર કોણ હતા ? તેમણે રચેલ ગ્રંથનું નામ લખો.
8. સંસ્કૃત અભ્યાસમાં અન્વયનું મહત્વ ટૂંકમાં જણાવો.
9. ભગવદ્ગીતા કુરુતે ચર્ચામ્ । શ્લોક પૂર્તિ કરો.
10. આયુર્વેદના આઠ અંગો જણાવો.

(12)

પ્રશ્ન-5 સૂચવ્યા મુજબ ઉત્તર લખો.

● ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. જે ક્રિયા કરવાથી કોઈ ફળ પ્રાપ્ત ન થાય તે ક્રિયામાં પોતાનો સમય અને શક્તિ વપરાય ત્યારે ન્યાય પ્રયોજાય છે.
2. તનૂનામ ધેહિ । (ચિત્તિમ્, અરિષ્ટિમ્)
3. પ્રસીદ સન્ધેહિ વિદ્વિષામ્ । (વધાય, કાપાય)
4. સ્થલે ન ગચ્છતિ । (નૌ, શકટમ્)
5. તત્ મે મનઃ અસ્તુ । (શુભસંકલ્પમ્, શિવ-સંકલ્પમ)
6. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો. (ગુણ ચાર)

વિભાગ - કર્તા

વિભાગ - કૃતિ

1. બાણ	—	કર્ણભાર
2. કાલિદાસ	—	મૃચ્છકટિક
3. ભાસ	—	હર્ષચરિત
4. શૂદ્રક	—	રઘુવંશ
7. સંસ્કૃત સામયિકોના બે નામ આપો. ગુજરાતના કયા સંસ્કૃત કવિને રાષ્ટ્રપતિ એવોર્ડથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા છે ?
 8. ભારતીય સંસ્કૃતિના ચાર પુરુષાર્થના નામ આપો.
 9. માર્ગમાં મોર નાચે છે. વાક્યનું સંસ્કૃત કરો.

• વિષય પ્રમાણે મોક ટેસ્ટ.

• જૂનાં પેપરો (PYQ)

• 6 થી 12 ના વિષય પ્રમાણે પાઠ્યપુસ્તકો

• નવી ભરતીઓની લેટેસ્ટ અપડેટ.

આ બધું એકદમ ફ્રી!